

**Fragmente din materialul brut realizat până în prezent pentru viitorul film documentar
"GENOCIDUL SUFLETELOR. Experimentul Pitești - reeducarea prin tortură."**
Regia: Sorin Ilieșiu. Scenariul: Sorin Ilieșiu, Alin Mureșan. Copyright: Fundația VideoMedia.

T r a n s c r i e r e   t e x t e

Fragmentul nr.1: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: **"...dacă aveam o posibilitate să mă sinucid, o făceam fără nici o reținere."**]

La ora 12 noaptea vine Țurcanu (N.R.: șeful "reeducării") și ne ține o cuvântare: "Măi, sunteți tineri... Voi vreți să-mi putreziți aici în închisori? Nu vreți să vă pună în libertate, să spuneți tot, tot, tot ce n-ați spus la Securitate? Să nu mai fiți împotriva regimului, că asta e viitorul, ce mai! Nu se mai poate face nimic, spuneți tot. Cine spune tot...". Și, Ungureanu care era lângă mine, zice: "N-auzi mă, ce spune tâmpitul ăsta?" Dar de vis-a-vis se ridică trei inși și încep: "Domne, eu vreau să-mi fac demascarea." Și și fac demascarea vreo șase inși. Și, la fiecare rămâneam așa... parcă n-aș fi vrut să fiu acolo, să nu aud atâta decadentă. Era ceva foarte greu de imaginat să vezi tinerii ăștia care veniseră cu această speranță de eliberare a țării, acuma, să-și facă demascarea și să toarne până și membrii de familie. Și, a doua seară alt rând, a treia seară alt rând; ...a patra, a cincea... A șasea seară mai rămăsesem șase inși și Țurcanu zice: "Ia, cine?"... De fiecare dată când își lua unul (NR: decizia) să-și facă demascarea, Ungureanu zicea: "Uite ...mă, nenorocitul ăsta, își bagă (NR: familia, prietenii, cunoscuții) în pușcărie că pe-acolo va fi martor cumva la ăștia care-i toarnă..." Și, îl văd că ridică și el mâna: "Vreau să-mi fac și eu demascarea". Și Țurcanu: "Dar până acuma de ce nu ți-ai făcut-o măi?". "Păi banditul de Ionescu nu m-a lăsat!" În momentul acela dacă aș fi putut muri sau aveam o posibilitate să mă sinucid, o făceam fără nici o reținere.

Fragmentul nr.2: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: **"...parcă în momentul ăsta când descriu, consider că fac o profanare."**]

În noaptea de Crăciun a dat ordin Țurcanu să asistăm la nașterea lui Isus. Și atunci i s-a pus unui bandit - că așa eram numiți cei care eram torturați - o pătură în spate. S-a așezat pe tinetă și îi zice: "Măi, când îți faci treaba să ne spui, să salți mâna!" Și ăla pe urmă a săltat mâna. "Și acum închinați-vă că s-a născut Isus". Și după ce ăla zicea că „gata, L-a născut”, să ne închinăm și să spunem că am văzut nașterea. Scene, acestea religioase, care îți este și greu să le poți descrie, parcă în momentul ăsta când descriu, consider că fac o profanare. Și mi-e greu să le pot descrie pe toate cu tot ceea ce aveai asupra sufletului tău, în sfârșit e foarte, foarte greu. Era ceva așa de neimaginat și te gândeai în momentele când erai torturat, primul gând te gândeai ca să scapi de tortură prin sinucidere. Ei bine, acei care-au avut această șansă, au fost la început și cel de la Gherla, care a sărit peste balustradă, dar de a doua zi au apărut plasele și nu mai puteai (NR: să te sinucizi).

Fragmentul nr.3: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: **"...Iosif era prea bătrân să mai facă copii."**]

Să luăm, de exemplu, una din scenele...aceea cu împărtășirea cu fecale. E, în sfârșit, zguduitor să vorbești dar totuși trebuie să cunoscute ca niciodată să nu se mai poată repeta niciunde pe globul ăsta. Dezumanizarea asta este ceva numai diabolic. Ca să obligi un preot, prin torturi, să officieze o slujbă de

naștere a lui Isus, dar numai cu cuvinte înjositoare, e ceva groaznic. Nu poți gândi că, ...o minte sănătoasă, putea s-o realizeze, decât numai unul stăpânit de Satana. Nici crucea, ca să te ajute Dumnezeu, n-o puteai face decât numai cu limba în cerul gurii. Și, primul lucru dacă te-ar fi văzut făcând cruce atunci te ducea la tinetă și te împărțasea cu fecale ca să-ți dea Paștele, dacă crezi în Dumnezeu.

- Isus Cristos era numit ca un înșelător și El fusese bărbatul lui Magdalena, și bineînțeles, nu era nici făcut cu Iosif, că era Iosif prea bătrân să mai facă copii. Așa că, el era un bastard, era... în sfârșit, nu mă mai obligați să spun lucrurile astea atât de grave, că mi-e greu și mie, ceea ce mi se spunea.
- *Și fecioara Maria cum era...?*
- Vă imaginați, mi-e greu să repet ceea ce auzeam atunci.

Fragmentul nr.4: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**Dacă nu iei acuma cu lingura, îți băgăm noi și-n gură și-n nări!** "]

Bătaia la tălpi dura în medie cam 15-20 de minute până la leșin. Apoi se mai turna puțină apă pe tine și se mai repeta de vreo două ori. Durerile erau atât de... Pentru că, imaginați-vă dumneavoastră, bătaia o aveai la talpă, dar genunchiul tău era pe ciment și când te lovea la talpă simțea durerea acolo, dar mai ales în genunchiul care era pe ciment.

Dacă vrea să-mi dea excremente să beau, nu vreau să iau... Păi în cazul în care nu luai îți spunea: "Dacă nu iei acuma cu lingura, îți băgăm noi și-n gură și-n nări! Și erai convins că o face și atunci luai mai bine tu singur. Deci, aicea nu aveai de-a face cu niște oameni, ci cu niște bestii, cu niște satane transformați în oameni - cei care aplicau metode de tortură.

Strivirea degetelor, asta era o tehnică foarte rudimentară dar cu un efect groaznic de dureros. De exemplu: să presupunem că aicea sunt cele două bețe și iau degetul acesta și strâng de bețe cu atâta putere până când aud trosnind osul. Aceste două degete de-ale mele, de-aici încolo nu mai am nerv. A fost distrus, la asta și la asta. Eu de-aici încolo nu mai pot să comand degetul, numai până aicea pot să comand. Asta și asta, nervul aici sunt distruși, și la asta și la asta datorită torturii. Și asta era tortură de durată, cu asta nu leșinași așa repede, ca să scapi de tortură. Asta era de durată.

Fragmentul nr.5: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**...unul din deținuți (...) s-a dus singur și s-a băgat cu capul în tinetă.**"]

Când ți se servea masa, erai așezat în genunchi cu mâinile la spate, și se puneau gamela în față să mănânci cu gura direct ca porcii, pentru că noi "bandiții" eram "porci". "Mâncați ca porcii!", asta era termenul. Și-ți puneau, cam - să zic așa - cam jumate de lingură de sare în gamelă și pe urmă tu trebuia să mănânci. Te obliga să mănânci!

Sunt și deținuți care au fost bătuți, de exemplu Tampa care-a și murit. Întâi a fost bătut, l-a călcat jos pe ciment cu bocancii pe inimă până i-a rupt coastele.

Una din torturi care era făcută în scopul de a pedepsi "banditul" care era turnat, era ca atunci când stătea... în șezut, cu mâinile în vârful pantofilor, să te lovească cu bocancul în rinichi. Eu, la tortura asta, am fost supus cel puțin de 7-8 ori.

Tinetele erau niște hârdăiașe în care se făceau nevoile, și mici și mari, ale celor din cameră. Camerele, aicia la Gherla, ...erau în jur de treizeci de deținuți. Și, atunci când a intrat Țurcanu în cameră, am asistat

la scena asta: unul din deținuți care fusese torturat cu această metodă s-a dus singur și s-a băgat cu capul în tinetă. Și, după aceea Țurcanu i-a zis: "Ei, vezi că ți-au intrat reflexele?". Era foarte satisfăcut.

Fragmentul nr.6: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**...l-a obligat să-și mănânce singur (NR: excrementele) până găsește acul.**"]

Ca să se sinucidă unul Brânzei, făcuse rost, cine știe cum, că era foarte greu, de un ac și-l înghițise ca prin acul ăsta să-și producă moartea, o infecție, ceva, ca să moară. L-a pârât unul din echipă, din colectivul lui, și a fost pus să-și facă necesitățile în gamelă până găsește acul. Și, după două zile a apărut acul în excrementul care l-a făcut în gamelă. Și, acul ăsta l-am văzut, nu mai arăta ca un ac. Parcă era un chibrit îmbrăcat într-un calus, ...ceva probabil din organism de autoapărare sau nu-mi dau seama, dar arăta acuma ca un chibrit. L-a desfăcut, i-a dat calusul ăla la o parte și era acul. Deci l-a obligat să-și mănânce singur (NR: excrementele) până găsește acul. Asta scenă am văzut-o în camera 81.

Fragmentul nr.7: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**...deveneai "torționar" și însemna că ești "reeducat".**"]

Noi eram obligați întâi la autodemascări să arătăm că suntem dintr-o familie unde ... mama a "trăit" cu un copil, sau suntem dintr-o familie unde copiii erau cei care se "culcau" cu mama; sau te "culcai" cu o soră. Adică trebuia să fabulezi... Și asta se întâmpla de sărbători, să fabulezi lucruri de-acestea, să spui că tu... s-au întâmplat în familia ta și, cu scopul de a se crea atmosfera asta diabolică în toată camera, în toată celula.

- Toți acei care-au fost torționați erau obligați să asiste la alte torturi și să participe...
- *În ce sens să participe?*
- Păi, dacă vroiau să scape de torturi, atuncea treceau în rândul torționarilor și aplicau ei torturile care până atunci li se aplicaseră lor. Le aplica la ceilalți ca să scape ei de torturi. Adică deveneau... Nu mai erau "bandiți", că nu erau torturați decât "bandiții". În momentul în care nu mai erai socotit bandit, nu mai erai torturat, deveneai "torționar" și însemna că ești "reeducat". ăsta era circuitul.
- *Și erai tu obligat să devii torționar, sau ...din proprie inițiativă?*
- Da... obligat, ca să scapi de torturi. Ori le suportai până la capăt și mulți n-au putut suporta, iar dacă nu le puteai suporta atunci le aplicai altora și nu te mai tortura nimeni pe tine.
- *Dvs. ați fost obligat să torturați pe cineva?*
- S-ar fi putut - dacă nu se oprea atunci - să fi ajuns la faza aceea și să fi executat acest lucru, dar am fost băgat cu „erezipel” și când am ieșit de-acolo (NR: de la infirmerie), se oprise torturile.
- *Ipotetic, dac-ați fi fost obligat, cum ați fi reacționat?*
- Cred că reacționez și eu cum au reacționat majoritatea, de ce să spun c-aș fi putut reacționa... ca să scap de torturi reacționez cum au reacționat majoritatea.

Fragmentul nr.8: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**... în pielea goală în cerc (...), să pupi în fund pe ăl din fața ta.**"]

- În ceea ce privește această dezumanizare a individului: în cerc, în pielea goală în cerc, și așezați, să pupi în fund pe ăl din fața ta... Asta am văzut, scena asta am văzut-o și este și descrisă.
- *Puteți s-o descrieți mai în detaliu?*
- Da. Erai obligat să te dezbraci în pielea goală, apoi să mergi în genunchi și în mâini, în cerc. Și când li se dădea ordin: "Acum, pupatul!", te opreai și te pupai unul pe altul în "spate"; ...scenă la care am fost supus. ...Te ștergeai cu mâneca după aceea; cu mâneca de la tunică.

- *Și a existat cineva care a încercat să se opună la chestia asta?*
- A te opune la orice metodă de tortură însemna condamnarea ta la întreaga filiera, de la început, s-o iei de la începutul metodelor, să treci prin toate din nou, și deci, nu cred că au fost prea mulți care-au încercat să se opună. Dezumanizarea individului, adică totdeauna tu să nu mai poți să fii un om întreg, să fii obsedat că ai fost atât de josnic încât nu te mai poți numi om, nu te mai poți considera în rândul oamenilor.

Fragmentul nr.9: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**...veți ieși atât de dezumanizați încât vă va fi rușine să vă uitați în oglinzi!** "]

Alexandr Soljenițin, când a spus că a fost cea mai teribilă barbarie "Experimentul Pitești", a plecat de la realitățile pe care le-a cunoscut el întâi în închisorile prin care a trecut, care n-au ajuns niciodată la gradul de dezumanizare a individului ca în "Experimentul Pitești". Acolo erau suferințe fizice în... Și foarte mulți oameni cu care am vorbit, care au fost în Siberia și unii chiar prizonieri acolo, niciodată acolo nu s-au aplicat, nu s-au produs astfel de lucruri care s-au produs la "Experimentul Pitești". Adică și s-adeceau suferințe fizice, dar nu se-ncerca demolarea ta, adică să devii ceea ce ne spunea Țurcanu: "Măi, de aicea veți ieși atât de dezumanizați încât vă va fi rușine să vă uitați în oglinzi! Voi care nu vreți să fiți alături de noi, veți deveni niște monștri pentru voi, chiar în fața voastră veți arăta ca niște monștri, cu metodele care le avem. Și avem o gamă prea largă, nu vă dați voi seama cât de largă este gama asta pe care-o avem ca să vă dezumanizăm."

Fragmentul nr.10: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**Cred că și Satana ar mai avea ceva de învățat de la cei care au aplicat acest sistem. (...) Prin acest experiment Satana a umplut cerul de sfinți** "]

- *Ar putea fi supranumit Experimentul Pitești ca "un genocid al sufletelor"?*
- Este bine nominalizat și cred că este foarte corect nominalizat. A fost un genocid al sufletului. Când intru în biserică am un sentiment de reținere că n-ar trebui să mai intru după ce am văzut ce-am văzut și nu am luptat suficient ca să nu se producă ceea ce s-a produs cu ființa umană. Și eu cred că s-ar putea ca "Experimentul Pitești" să fie locul unde s-a produs această acțiune a Satanei. Altfel nu-mi pot explica scenele care le-am văzut, care le-am trăit și gradul de dezumanizare al individului.
- *Un fel de iad pe pământ?*
- Nu cred că nici în iad sunt torturile la care am asistat și care s-au produs aici pe pământ. Cred că și Satana ar mai avea ceva de învățat de la cei care au aplicat acest sistem.
- *Dacă au fost oameni satanizați, au existat în același timp și oameni care s-au purtat ca niște sfinți?*
- Da. Și unii din ei chiar ar trebui declarați sfinți. Sunt oameni care și-au dat ultima rație care putea să-i mai lungească viața, a dat-o la altul. Sunt câteva persoane... Nu-mi vine-n minte acum... La Târgșor a fost unul care..., și sunt într-adevăr câteva. Dar totuși Satana a ajutat și-un sprijin lui Dumnezeu. Și știți de ce? Prin acest experiment Satana a umplut cerul de sfinți pentru că vor trece în rândul sfinților toți acei care n-au acceptat această satanizare și au fost uciși. Aștia nu pot fi decât sfinți.

Fragmentul nr.11: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**Experimentul Pitești (...), unul din argumentele care vor demola toată ideologia marxistă**"]

Această dezumanizare proiectată de Stalin a eșuat în România pentru că nu s-a generalizat. Nu și-a

închipuit Stalin că mai sunt și oameni care pot să reziste încercărilor și metodelor studiate îndelung după Makarenko și după alții și chiar probabil și cu ajutorul lui Satana de a dezumaniza, nu au putut nici la cei care au trecut prin experiment, să aibă un succes total, decât numai foarte parțial. Proiectul lui de extindere pe toată nația română nu a...; ...n-a făcut decât să eșueze, și să ajute într-un fel ca, cunoscându-l în toate amănuntele și toată josnicia lui, să nu se mai repete niciodată în lume. Experimentul Pitești, dac-ar fi știut Stalin că așa se va solda, nu-l aplica, pentru că este unul din argumentele care vor demola toată ideologia marxistă.

Fragmentul nr.12: ARISTIDE IONESCU

[scurtă descriere: "**Uciderea sufletească e specifică, cea mai mare crimă, a comunismului.**"]

- *Dacă facem procesul comunismului, este Experimentul Pitești principalul cap de acuzare?*
- Este experimentul Pitești, nu numai cap de acuzare, este demolatorul întregului sistem. Arată cât de diavolesc a fost, cât de coborâtor, ...al individului, nu de transformare în animal, ci în subanimal, prin Experimentul Pitești. Nu poate fi imaginat un om să aibă atâta decadentă de cât au făcut... și, prin asta comunismul nu va mai fi niciodată îmbrățișat ca ideologie de nici un popor. Uciderea sufletească e specifică, cea mai mare crimă, a comunismului.
- *Noi credem că sufletul e nemuritor, atunci cum de au încercat să ucidă ceea ce nu poate fi ucis?*
Pentru că ei nu cred în suflet, și de aceea au încercat. Nu cred în suflet, comuniștii! Ei cred numai în ceea ce este material. Este o ideologie materialistă. Că dacă ar fi crezut în suflet nu puteau să aplice, că știau că sufletul nu poate să fie ucis. Dar, au mers numai pe torturi, deci pe material, și au gândit că prin asta îi pot determina să devină alții, ...ei să-și auto-ucidă sufletul, dar n-au reușit.

Fragmentul nr.13: MARCEL PETRIȘOR

[scurtă descriere: "**...să spui că te-ai culcat cu scroafa/ ...să calci în picioare sfintele taine/ ...să te negi pe tine însuși...**"]

Marcel Petrișor:

E o chestie obsedantă în momentul când vezi c-ai ajuns să-ți renegi mama, c-ai ajuns să spui c-a fost curvă, c-ai ajuns să spui că te-ai culcat cu scroafa sau chestii de-astea care sunt ... Or, când un om face astfel de afirmații nu le mai poate uita ușor. În procesul de reeducare, bătaia a fost cumplită, și siluirea fizică. Dar siluirea morală, aceea de-a te face să calci în picioare Sfintele Taine pentru credincioși, pentru creștini, și totuși erau așa - 99% să zicem - asta a fost un lucru groaznic. Să te negi pe tine însuși spunând despre tine monstruozițată, și despre familie, ca să fii crezut de aia că te-ai "reeducat" și că te-ai desprins de trecut, ...ăsta este un lucru cumplit.

Fragmentul nr.14: MARCEL PETRIȘOR și EMIL SEBEȘAN
[scurtă descriere: "**Dacă ne batea un prieten, eram mai fericiți / ...aveam convingerea că ăsta nu dă cu ură.**"]

Marcel Petrișor:

Mai e o chestie tot înspăimântătoare: obligația de a deveni și tu torționar la cei care urmează să fie "reeducați", deci care urmează să pățească ceea ce-ai pățit tu ca să ajungi în postura de torționar.

Sorin Ilieșiu: A reușit cineva să evite ipostaza de torționar?

Marcel Petrișor:

Au reușit mulți, adică ce "mulți"? Cei care s-au sinucis. ăsta e un lucru îngrozitor totuși, să te pună să-l torturezi pe altul. Sau să îl pună să îl tortureze în fața ta un altul, pe un bun prieten de-al tău, până când tu declari ceea ce vor anchetatorii.

Emil Sebeșan:

Dacă ne bătea un prieten eram mai fericiți. De ce? Fiindcă aveam această convingere că ăsta nu dă cu ură. Și parcă simțeam acest lucru în momentul contactului cu băta sau cu cureaua sau cu orice. Parcă simțeam că-n ultimul moment era o rețineră.

Fragmentul nr.15: MARCEL PETRIȘOR

[scurtă descriere: "**Liturghia neagră...**" și alte torturi.]

Marcel Petrișor:

Liturghia neagră: de pildă, îl imbrăca pe unul în cearceafuri, desena pe el ca și cum ar fi fost odăjdii, îl punea să facă "spovedanii" cu o cruce întoarsă în jos, "spovedania" fiind de fapt unul care tot mima spovedania vorbind despre păcatele lui: respectiv despre adulter, despre sodomii, despre nu știu mai ce... și la urmă "împartașirea" cu excremente din hârdău în loc de... adică în loc de... sau simbolizând împartașania sacră, ori asta e un lucru îngrozitor.

Deci, cei doi țărani de sub pat, care bătuți săracii și obligați să stea sub pat să nu se mai ridice pentru că nu vroiau să declare că nu există Dumnezeu și că renunță la credință și la religie. Între ei, unul cu celălalt își spuneau așa în șoaptă: "Băi, zicem noi..., or să ne pună ăștia să zicem că nu e Dumnezeu, dar dacă El este și o să ajungem la El, vai de pielea noastră atunci ce pățim și-acolo. Mai bine răbdăm aici să nu spunem". Au răbdat cât au răbdat, pe urmă săracii au spus și ei...

Uite o tortură fizică: să îți faci nevoile în gamelă și să ți se toarne mâncarea în gamela pe care.. din care-ai scos rahatul pișându-te în ea și spalându-se așa. Și după aia să te pună să-ți toarne mâncarea în gamela asta și tu, legat la spate și în patru labe, să mănânci ca porcul din ea.

Fragmentul nr.16: EMIL SEBEȘAN

[scurtă descriere: "**...în loc de cruce, o sulă/ ...ne-o dat să ne "cuminecăm" cu urină și fecale.../ Fecioara Maria era considerată curvă.**"]

Emil Sebeșan:

A fost o scenă groaznică, după mine cel puțin. Am avut un student la Teologie pe care l-au pus să slujească de Paști. Unde? Pe chiblă. Cred ca știți ce-i aia chiblă, era un butoi în care ne făceam necesitățile ziua, nu ne ducea la WC, ci stăteam la chibla aia. Și l-au pus pe chiblă și i-au făcut din săpun în loc de cruce, o sulă ca să spun așa, și ne puneau pe toți pe rând să mergem să sărutăm sula respectivă. Și asta făcea slujba: "Binecuvântat fii..." Tot felul de chestii de-astea, dar toate în batjocură. Era goaznic. Și ne-o dat să ne cuminecăm cu urină și cu fecale. Fiecare luam cu lingurița. De fapt noi am mai mâncat chestii de-astea, și urină și fecale... Nu era ceva ieșit din comun, dar așa că... era groază de ce și cum mănânci chestii de-astea.

Fecioara Maria era considerată curvă. Și toți spuneau chestia asta. Țurcanu de exemplu spunea: "Ce bă, tu ești adeptul curvei ăleia de Maria?". Cine știe câți or fi fost tații? Și l-or gasit pe unul sa spună că Dumnezeu e tatal.

Dacă încercai să-ți faci cruce, aia era o bataie de o oră pe puțin. Cred că crucea acolo se făcea numai cu limba în gură. Cu gura închisă faceai cu limba crucea.

Fragmentul nr.17: EMIL SEBEȘAN

[scurtă descriere: "**În loc de apă îți dădea urină.**"]

Emil Sebeșan:

Iar la chiblă puteai merge numai după ce te băteau și făceau pe tine, atunci te trimiteau... Dar nu lipsa mare! Lipsa mare trebuia s-o faci în gamelă sau sa strângi de pe jos în gamelă. Vă dați seama că

chestia însemna ca dacă strângeai în gamelă nu se putea vărsa și îți aducea mâncare și ți-o turna în aia. Trebuia să mănânci când... Sau dacă nu, te obligau să mănânci. Îți băgau capu-n aia și pe urmă mâncai cu lingura. În loc de apă, dacă cereai cumva apă și nu mai puteai, îți dădea urină, fie ea a ta, fie a altuia, nu conta. În loc de apă îți dădea urină. Și-ți spunea: "Să fii mulțumit că-ți dau urină".

Prima chestie în anchetele astea era dezumanizarea. Acolo nu scăpai de chestia asta până nu-l făceai pe tăică-tău bețiv și pe mamă-ta curva. Asta era lege. Până nu scoteai chestia asta nu scăpai din bătaie.

Mi-aduc aminte că duminică făceau slujbe religioase. Aveam doi studenți de la Teologie, de la Cluj. Și pe ăia îi puneau să facă slujbe. Făceam... din sapun am făcut o sulă. Și trebuia să mergem să pupăm ăla. O ținea în mână în loc de cruce. Știți, în loc de cruce! Te și binecuvânta cu ea.

Fragmentul nr.18: GHEORGHE GHEORGHIU
[scurtă descriere: "**Nu pot să-l terfelesc pe tata!**"]

Gheorghe Gheorghiu:

Și într-o zi, vine și zice: "Ei, ia acuma tu să ne faci demascarea de familie, să spui tu pe mă-ta cu câți țigani de-ăia..., și pe tac-tu din toate țigăncile alea... Că și pe tine cred ca mă-ta nu te-a făcut cu nu știi ce... Ia spune întâi de tac-tu. "Domnule, mi-am bătut joc de mine cât ați vrut, m-am terfelit domnule, eu nu pot să-l terfelesc pe tata. Nu a fost domnule, fiindcă n-a facut domnule, fiindcă nu este adevărat domnule, fiindcă a fost un om de onoare!". L-au trântit pe jos: "Hai, peste el, grămadă!" Se suiau peste el câte șase-șapte inși, bineînțeles din ai lor, se suiau grămadă peste el, îl apăsau, alții-i dădeau în cap... Ce l-a terfelit domnule, ce i-a mai făcut!

Fragmentul nr.19: GHEORGHE GHEORGHIU
[scurtă descriere: "**Nu mori când vrei tu! Mori numai când vrem noi și mori numai după ce spui tot!**"]

Gheorghe Gheorghiu:

Însă domnule n-am mai putut la un moment dat să rabd tocmai în camera asta, nu pentru bătăile acordate, ci pentru ceea ce se-ntamplă, domnule. Pe mine m-a șocat extraordinar de mult cazul ăsta cu oamenii ăia care i-a pus să mănânce rahat. Fusesse în celula asta, a fost bătaia aia de joc de Paști și de Crăciun, de Paști așa... într-adevăr impresionantă. Toate astea domnule s-au adunat. Și moartea omului ăluia chiar dacă nu l-am văzut că era dincolo... Și-ntr-o zi, în capătul unde ședeau șefii ăia acolo era un borcan. Am luat borcanul, l-am spart fără zgomot - nu-mi aduc aminte cum, și mi-am tăiat mâinile și-am stat întins așa. Ghinionul meu că au terminat ăialalți mai devreme sau norocul meu. Adică că nu mi-a curs sânge prea mult... Și m-am zgâriat, și mai m-am zgâriat pe-aici, și pe-aici, cum am putut, să zic "să fie mai cu folos...". Au trecut vreo câteva ceasuri și-a venit Țurcanu: "Ia ieși banditul. Ce mă, tu faci teatru aicea? Crezi că mă impresionezi? Bă, nu mori când vrei tu! Mori numai când vrem noi și mori numai după ce spui tot!"

Fragmentul nr.20: TRAIAN POPESCU
[scurtă descriere: "**N-am mai auzit pe nimeni să fi facut - fără cunoștințe muzicale, fără hârtie, fără creion - muzică simfonică.**"]

Traian Popescu:

Dacă n-aș fi avut momentul limită când am vrut să termin cu viața..., dar mie mi-a mai trebuit încă un moment limită, ăla de la beci, ca să termin cu oratoriul "Calvar". Eu vă spun: nu mă mai puteam ruga, eram disperat: "De ce nu mă iei? De ce nu îmi dai? De ce mi se-ntamplă toate astea?"

Pe măsură ce elaboram un vers sau două, venea și muzica. Spre exemplu, când am făcut "Hora libertății" și "Imnul libertății" la beci, când dansam, când jucam, îmi veneau..., mi-au venit concomitent și versurile și muzica, poate chiar înainte mi-a venit muzica. Și, în momentul ăla îmi veneau și versurile.

Eu nu știu, și nici n-am mai auzit pe nimeni să fi făcut - fără cunoștințe muzicale, fără hârtie, fără creion - muzică simfonică."

Fragmentul nr.21: DAN LUCINESCU

[scurtă descriere: "**...l-au obligat să-și înghită fecalele cu urină cu tot.**"]

Dan Lucinescu:

După aceea era o categorie care au fost supuși la niște lucruri îngrozitoare. Ei aveau niște firi vindicative împotriva celor care făcuseră Teologie sau seminar. Și era din Timișoara un deținut care era absolvent al Teologiei sau al seminarului și care era foarte credincios. Și tot efortul, toată furia a fost asupra lui. L-au obligat, ...atâta l-au bătut, până a defecat și după aceea l-au legat să-și înghită fecalele cu urină cu tot. Da, a fost lucrul cel mai groznic la care am asistat.

Fragmentul nr.22: DAN LUCINESCU

[scurtă descriere: "**...a căzut fără să se mai scoale.**"]

Dan Lucinescu:

Un student la Medicină, foarte drăguț, un tip deosebit, a fost supus unor lovituri puternice pentru că a fost un tip foarte refractar. Avea humor și nu ierta niciodată în cadrul humorului. Și când și-au dat seama ca ăsta nu e "reeducabil" și va rămâne același "înrațit"..., ...eram lângă el, el era în dreapta mea, eu eram în stânga pe prici; Pintilie se numea studentul la Medicină; și-au venit cu două gamele, întâi i-au dat lui Pintilie care s-a oprit într-un moment foarte conștient, a pus gamela la gură și-a băut-o toată. După două ore a-nceput să se umfle, a început să facă niște edemuri cerebrale, s-a ridicat în picioare în mijlocul sălii și-a-nceput să peroreze în franceză, după care a căzut fără să se mai scoale.

Alin Mureșan: A murit acolo în cameră?

Dan Lucinescu: Acolo în cameră a murit.

Fragmentul nr.23: DAN LUCINESCU

[scurtă descriere: "**Moartea mea ar fi fost o soluție grozavă.**"]

Dan Lucinescu:

"Eu v-aș ruga, pentru dumneavoastră înșivă, să aveți bunăvoință să mă creditați de ce spun că este verosimil. Altfel ar fi foarte urât dacă nu mi-ați da acest credit." La un moment dat, după prima sau a doua lovitură eu n-am simțit nicio durere, dar mi-a apărut un gând foarte interesant: eu doream foarte mult să trec "dincolo". Expieră, deci moartea mea, ar fi fost o soluție grozavă și spuneam: nu sunt chiar atât de păcătos, poate voi fi primit în această Împărăție a Cerurilor. Poate. Când mi-a venit gândul ăsta dintr-o dată m-am uitat la figurile celor doi care erau schimonosiți de oboseală și de transpirația care curgea pe ei, așa. Și eu m-am uitat în momentul acela cu recunoștință teribilă în ochii lor. Oamenii aștia m-ajută, oamenii aceștia îmi întind mâna să trec dincolo; și erau și foarte oboșiți; și când s-au uitat și unul și altul în ochii mei, și-au văzut atâta prietenie și recunoștință, fiecare a aruncat ciomagul jos. S-a făcut o tăcere în întreaga cameră și acțiunea a eșuat într-un fel.

Fragmentul nr.24: EMIL SEBEȘAN

[scurtă descriere: "**Au fost oameni care au murit în bătaie.../**"]

Toți tac despre Pitești. Le-o fost frică."]

Emil Sebeșan: Au fost oameni care au murit, au murit în bătaie acolo, știu și eu câțiva care au murit acolo în bătaie.

Alin Mureșan: Ați asistat la uciderea cuiva direct?

Emil Sebeșan: Da.

Sorin Ilieșiu: Puteți să povestiți?

Emil Sebeșan: Printre altele, nu la moartea lui, ci la torturarea lui Bogdanovici. Eu am văzut cu ochii mei când Țurcanu a sărit cu bocancii pe pieptul lui încontinuu așa, dar nu întâmplător, ci minute în șir. Bogdanovici a murit strivit și în bătai. Sau alții, sau vă spun... Petrică Cojocaru sau nu mai vorbesc de Oprișan, nu mai vorbesc de Oprișan... Eu cred ca Oprișan nu avea nici măcar un centimetru pătrat din corp să nu fie vânat. Nu cred, eu l-am văzut la baie dezbrăcat, și toți spuneau: "Uită-te bă la Oprișan!".

Emil Sebeșan:

Ăsta a fost un lucru foarte interesant: toți tac despre Pitești. Le-o fost frică. Eu vă spun din experiență. Eu nevastei mele nu i-am spus ce-am pățit la Pitești. Ca să vă spun așa în paranteze chestia asta: după revoluție am venit odată acasă și-am găsit-o pe nevastă-mea plângând, și-am zis: "De ce plângi?". Zice: "Mă, după 20 de ani de căsătorie trebuie să constat că tu n-ai avut încredere în mine.". "Cum adică n-am avut încredere în tine?". "Eu trebuie să aflu de la alții ce-ai pățit tu la Pitești? Tu nu mi-ai spus niciodată. Nici atâta încredere n-am avut." Și-atunci eu i-am răspuns simplu: "Măi nevastă, stai jos că-ți explic imediat. Tu ai o soră, ai doi frați. Tu, dacă-ți spuneam ție, te duceai și povesteai la soră-ta, la frații tăi. Frații tăi, soră-ta, povesteau la alți prieteni de-ai lor chestia asta și, zic eu, ajungeam la Securitate și mă băteau iară de mă lua dracu. Vroiai tu asemenea lucru?". "Nu, bineînțeles că nu!". "Păi atunci, vezi? Mai bine n-ai știut. Aflii acuma. Și ce? Poți să faci ceva? Poți să ștergi ceea ce mi s-a ntamplat acolo? Nu poți. Așa că fii liniștită. ...Nu că n-am avut încredere in tine...".